

Boten ook in 2021 geliefd, maar...

Materialenschaarste en run op plezierjachten brengen jachtbouwindustrie in verlegenheid

Consumenten hebben massaal het water ontdekt en dat leidde in 2020 tot een ongeken­de stijging van de vraag naar plezierjachten. De boot biedt immers een vakantie op het water met voldoende afstand en zo min mogelijk beperkingen. De sterke vraag naar nieuwe en gebruikte boten houdt ook dit jaar onverminderd aan, waardoor de jachtwer­ven en botendealers regelmatig 'nee' moeten verkopen. Het gebrek aan vakbekwaam technisch personeel stelde de branche al voor toenemende uitdagingen. En daar komt nu nog een uitdaging bij: schaarste aan materialen in combinatie met onvoorspelbaar stijgende inkoop­prijzen.

Onder redactie van de branchegroep Nederlandse Jachtbouw Industrie (NJI)

Dat steeds meer consumenten kiezen voor een duurzame, energie-efficiënte en CO2-arme vakantie op het water, draagt bij aan een klimaatneutrale samenleving. Er is mede dankzij een aantal aaneengesloten fantastische zomers sprake van een herontdekking van pleziervaren en de vergrijzing in de watersport is als bij toverslag afgenomen. Ook de internationale seriebouwers kunnen de gestegen

vraag amper bijhouden, waardoor branchebreed de levertijden sterk oplopen. Bij de jachtmakelaars is bijna geen schip meer te koop.

Bootbezit weer populair

Gerwin Klok, branchemanager van de NJI (de branchevereniging voor de jachtbouw-, bootreparatie- en jachtservicebedrijven) licht toe:

“Waar een paar jaar geleden de branche nog leed onder vergrijzing en overaanbod, is dat beeld in korte tijd totaal omgeslagen.” Ook de trend van bezit naar beleving lijkt mede onder invloed van de coronapandemie, maar zeker ook door de dreiging van negatieve rente op spaartegoeden, doorbroken. Men wil weer zijn eigen schip. Dankzij de ontwikkelingen op de huizenmarkt in combinatie met de lage rente wordt dit voor een steeds grotere groep weer bereikbaar.

Dure chips

Door de grote vraag naar nieuwe schepen kunnen de levertijden in de branche oplopen tot twee jaar en soms nog méér. De hedendaagse pleziervaarder stelt ook hogere eisen aan het comfort en de uitrusting van zijn schip. Die moet hotel chique zijn en ‘all gadgets included’. Verwarming en airconditioning aan boord maken een lang en geriefelijk vaarseizoen mogelijk. Net als in de automotive neemt de hoeveelheid chips voor electronica per schip steeds verder toe. De schaarste aan deze chips maakt dat bepaalde componenten die bijvoorbeeld nodig zijn voor de besturing van een jacht niet verkrijgbaar zijn, of onbetaalbaar zijn geworden, waardoor complete projecten stagneren. Het komt momenteel voor dat chips die enkele maanden geleden nog 20 cent kostten nu voor hetzelfde getal maar dan in euro's worden aangeboden. Sommige toeleveranciers hebben daardoor hun productie opgeschort, al blijven dat gelukkig wel uitzonderingen.

Tekort aan grondstoffen

Zorgelijker is de situatie op de grondstoffenmarkt en met name hout, metaal en kunststof. Het is gegeven de doopplooptijden van individuele bouwprojecten voor jachtwer­ven onmogelijk om materialen en onderdelen op voorhand volledig op voorraad te nemen of zich op de termijnmarkt tegen prijsstijgingen in te dekken. Voor scheepsstaal bestaat überhaupt geen termijnmarkt en voor aluminium is de maximale termijn drie maanden. Ook roestvast staal is momenteel niet te krijgen en ook hier geldt het recht van de sterkste of liever gezegd: de rijkste. Gegeven de sterke juridische positie van de consument hebben jachtwer­ven momenteel eigenlijk geen andere keuze dan af te zien van het doen van bindende aanbiedingen en alleen die bouwopdrachten aan te nemen waarvoor het materiaal voorradig is, of waarvan de levering door een spijkerhard contract is gegarandeerd.

Tijdelijk uit balans

“Het is de wereld op zijn kop voor werfeigenaren die soms al jaren bezig waren met een klant die nu eindelijk zover is om de opdracht te verstrekken. Om dan de boot af te houden druist tegen ieder zakelijk besef in,” aldus Gerwin Klok. “Volgens macro-economen is er sprake van een tijdelijke verstoring en zal de situatie inclusief de prijzen zich al in de loop van dit jaar herstellen. Wij hopen dat de consument begrijpt dat het een uitzonderlijke situatie is, waar vraag en aanbod tijdelijk uit balans zijn.”

Verzoek om begrip en flexibiliteit

“Dit laat onverlet dat de jachtbouw­industrie in een ongekend lastige situatie zit waaraan ook vanuit de collectiviteit en zelfs op EU-niveau niets te doen is,” aldus Gerwin Klok. “Als brancheorganisatie kan de NJI niet meer doen dan signaleren en waarschuwen. Helaas zorgt een kleine groep opdrachtgevers die op zijn strepen staat en niet wil meewerken aan wat meer flexibiliteit bij de afleveringen voor extra drukte bij de juridische afdeling van de Koninklijke Metaalunie waarvan de NJI een onderdeel vormt. Het is geruststellend om te zien dat rechters in het algemeen begrip hebben voor de uitzonderlijke omstandigheden en niet gevoelig zijn voor korte lontjes.”

Gerwin Klok
Branchegroep Nederlandse Jachtbouw Industrie (NJI)
klok@metaalunie.nl
www.jachtbouw.nl